

TIR, m. 2. (skepp.) *T-ar* kallas de spirala fördjupningarna mellan parterna i ett tåg.

TIRAD, -åd, m. 3. (fr. *Tirade*) 1) Stycke, strof ur ett skaldestycke, en bok o. s. v., vanligtvis handlande om samma ämne. — 2) Stycke i en teaterpjäs o. s. v., som måste reciteras utan afbrott. — 3) (i dålig mening) Vidlyftig reflekterande strof, som endast har ett aflägsat sammanhang med ämnet, ofta med afsigt att skymfa. — 4) (i musik) Tvenne toners sammanbindning genom en löpning, som genomgår alla de mellanliggande.

TIRALJERA, v. n. 1. (fr. *Tirailleur*) Fäkta i spridd ordning. Säges både om kavalleri och infanteri, men isynnerhet om det sednare.

TIRALJÖR, - - ö'r, m. 3. (fr. *Tirailleur*) *Tiraljörer*, ryttare eller soldater, som icke stå i slutna leder, utan bilda en tiraljörlinie.

TIRALJÖRLINIE, s. f. 3. Linie af soldater, då mellan hvar rote och den närmaste är ett mellanrum af 6, 8, 10, 12 steg eller mera.

TIRALJÖRSELD, - - ö'rsæld, m. 2. Gevärseld af tiraljörer.

TIRASS, -äss, m. 3. (fr. *Tirasse*) Rapphönsnät.

TISAN, -än, m. 3. (fr. *Tisane*) Medicinsk dryck, dekokt eller infusion på korn, lakritsrot, quäckrot eller andra ämnen.

TISDAG, ti'sdäg, m. 2. Tredje dagen i veckan, benämnd efter *Tyr*, krigets gud, och i början kallad *Tyrsdag*. Romarnes *Dies Martis*.

TISSEL, ti'ss'l, n. sing. (fam.) Hviskning i örat. *T. och tassel*, hemligt tal, hvarigenom någon lastas eller förklenas.

TISSLA, v. n. 1. (fam.) Hviska i örat. *T. och tassla*, hemligen angifva, lasta eller förklenas andra.

TISTEL, ti'sst'l, m. 2. pl. *tistlar*. (t. *Deichsel*) Se *Vagnsstång*.

TISTEL, ti'sst'l, m. 2. pl. *tistlar*. Växtsläktet *Carduus*. Se f. ö. *Boll-*, *Borst-*, *Fel-*, *Krus-*, *Käl-*, *Kärr-*, *Marien-*, *Mjök-*, *Väg-*, *Åker-tistel*. — Ss. *T-blomma*, -fält.

TISTELFINK, m. 2. Se *Steglitsa*.

TISTRON, ti'strånn, n. 3. (prov.) Svart vinbärsbuske; äfv. bär deraf.

TITAN, ti'tann, nom. prop. m. (grek.; poet.) Solguden.

TITAN, titån, m. 3. (grek.; myt.) *Titaner*, söner och döttrar af Uranus och Gåa, hvilka stormade himmelen, men blefvo af Zeus slungade ned i Tartaren.

TITAN, titån, eller

TITANIUM, titåniumm, m. sing. En år 1795 upptäckt metall.

TITEL, ti't'l, m. 2. pl. *titlar*. (lat. *Titulus*) 1) Påskrift, t. ex. i början af en bok; öfverskrift; rubrik. *T. på en bok, en skrift. En bok med t. af: Hvarjehanda. Jag har samlat mina anmärkningar under vissa titlar.* — Bildar sammansättningarna *Bok-*, *Smuts-*, *Kolumntitel*, m. fl. — 2) Embets- eller hedersbenämning. *Gifva en dess rätta t. Bära, föra t. af greve. Taga t. af hertig. Ge t. af, se Titulera. Det är blott en t., hedersbenämning utan embete eller tjänst.* — 3) Rättsgrund, anspråk; förevändning. *Under t. af.*

TITELBLAD, ti't'lblåd, n. 5. Första bladet i en bok, eller det, på hvilket titeln står.

TITELNARR, m. 2. (fam.) Titelsjuk person.

TITELSJUK, a. 2. (fam.) Öfverdrifvet fiken efter titlar.

TITELSJUKA, f. sing. (fam.) Öfverdrifvet begär efter titlar.

TITTA, v. n. 1. (fam.) Se, blicka. Betyder ursprungl.: Se förstulet genom en öppning, springa, glugg, o. s. v. *T. ett genom fönstret. Hvad t-r du på? T. i tillgång. T. en i synen. T. i ens kort*, äfv. (fig.) omärkligt göra sig bekant med ens planer, afsigter. *T. efter*, blicka efter; söka med ögonen. *T. från, se Framtitla. T. igenom*, genomse. *T. in*, se, blicka in; äfv. på ett ögonblick komma in. (Fig.) *T. in i världen*, göra sitt inträde i världen; äfv. söka, få erfarenhet af världen. *T. för djupt i glaset*, dricka mer än man tål. *T. ut*, se, blicka ut, t. ex.: *T. ut genom fönstret*; äfv. sticka ut ansigtet; äfv. (fig.) sticka fram, ut, t. ex.: *Gurkan t-de ut ur kjortelsäcken.* — *Tittande*, n. 4.

TITTLUGG, m. 2. -HÅL, n. 3. Glugg, hål att titta genom.

TITTUT, tittút, n. 3. (fam.) Tittglugg, titthål.

TITULATUR, - - -ür, m. 3. Samtliga en persons titlar.

TITULERA, v. a. 1. (lat. *Titulare*) Benämna med titel af. *T. en för riddare.* — *Titulering*, f. 2.

TITULUS, ti'ttulus, m. sing. oböjl. (lat.) Nyttjas i bref m. m., vanligen förkortadt till *Tit.*, i stället för namnet eller titeln på den person, till hvilken man skrifer.

TITULÄR, - - är, a. 2. (fr. *Titulaire*) Som förer titel af en värdighet, utan att bekläda den samma. — Brukas mest i sammansättningar, såsom t. ex.: *Titulärråd*.

TIVOLI, ti'v'li, n. 3. Allmän förlustelseplats med park, der offentliga nöjen, isynnerhet på aftnarna, med illumination, skådespel, lindansning, rutschbanor m. m., gifvas. Benämningen är bildad efter Tivoli, en stad uti Italien.

TJENA, tjä'na, v. a. 1. o. 2. 1) Vara i tjänst hos. *T. en herre, husbonde. T. kronan. Ingen kan t. två herrar. T. sitt år.* (Fig.) *T. Gud*, följa hans bud. *T. synden*, lefva syndigt. — 2) Göra tjänst, bistå. *Man bör gerna t. andra, när man kan. T. en med sin kredit. T. mig deri. Kan jag t. er dermed? Om ni är tjent dermed*, belåten dermed. *T. igen*, göra återtjänst. — 3) (fam.) Förtjena. *T. sig pengar.*

— V. n. 1) Vara i tjänst. *T. hos någon. T. vid arméen, vid flottan. T. som gemen soldat. T. i fält. Han har t-nt i tio år. T. för lön. T. för födan*, ej hafva mer än födan för sin tjänst. *Han t-r för tusen r:dr*, har tusen r:dr i lön. *T. på år*, på årslega. *T. på afsked*, hafva nästan tjent ut sin tid, så att man väntar på afsked; äfv. (fig. fam.) hafva sett sina bästa dagar. *Den klädningen t-r på afsked*, börjar bli sliten. *T. af, se Aftjena. T. ihóp*, samla af tjenstelön. *T. qvår*, kvarblifva i tjänst. *T. sig upp* ell. *T. upp sig*, i kronans tjänst från låg grad uppstiga till högre värdighet. (Fig. fam.) *T. upp sig*, ställa sig väl hos någon. *T. ut sin tid* ell. blott *t. út*, tjena hela den tid, hvartill man är skyldig. *T. året ut*, hela det år, hvartill man blifvit stadd. — 2) Vara tjenlig, till gagn, nytta. *Det t-r emot gikt. Det t-r till åtskilligt. Hvertill t-r det? Till intet. Det t-r till bevis, till att bevisa. Hvertill t-r att springa? Det tjente honom till förevändning. T. andra till varnagel*, göra andra nytta genom att med sitt exempel afskräcka dem. *T. för*, begagnas som, t. ex.: *Parasolln måste t. för paraply.* — *T-nde*, part. pres. *T. bröder*, (i andliga riddarordnar) lägre, icke adeliga bröder, hvilka tjente som simpla soldater; äfv. klosterbröder, som väl aflade klosterlöfte, men